Personalregionrådet
Robert Johansson (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2025-06-04

RS 2025-0529

Svar på interpellation 2025:54 av Kristoffer Tamsons (M) angående bakgrundskontroller av medarbetare i Region Stockholms verksamheter

Kristoffer Tamsons har i interpellationen ställt följande frågor:

1) Hur ser Region Stockholm på konsekvenserna av Högsta domstolens beslut gällande bakgrundskontroller?

2) Har regionen vidtagit eller planerat några åtgärder för att säkerställa trygg och lämplig rekrytering i känsliga verksamheter?

3) Hur ser regionens bedömning ut gällande risken för ökad utsatthet bland patienter, brukare och medarbetare om bakgrundskontroller inte längre får göras?

4) Finns det andra alternativ som regionen överväger för att ändå kunna säkerställa att olämpliga individer inte anställs i känsliga funktioner?

Som svar vill jag anföra följande:

Mittenkoalitionen i Region Stockholm tar frågor som rör trygghet och säkerhet för patienter, brukare och medarbetare på största allvar. Det är därför viktigt att klargöra hur regionen arbetar med bakgrundskontroller och personalsäkerhet, särskilt i ljuset av Högsta domstolens avgörande. Det innebär att Region Stockholm som arbetsgivare och vårdgivare måste ha höga krav på rekryteringsprocesserna, särskilt inom verksamheter där människor befinner sig i utsatta situationer.

Region Stockholm följer noggrant utvecklingen av rättspraxis och anpassar rutiner i enlighet med gällande lagstiftning. Det är viktigt att skilja mellan lagreglerade och icke lagreglerade bakgrundskontroller. De kontroller som utförs inom regionen sker i enlighet med lagstiftning som säkerhetsskyddslagen, dataskyddsförordningen (GDPR), och förordningar som reglerar belastnings- och misstankeregister. Inom vissa verksamheter är det ett lagkrav att göra registerkontroller, till exempel när det gäller vård av barn och unga, personer med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning.

Det aktuella domslutet påverkar främst bakgrundskontroller som saknar stöd i lag. Det vill säga sådana som arbetsgivare tidigare kunnat göra på eget initiativ. Regionens hållning är tydlig: utan ett uttryckligt lagstöd ska uppgifter om lagöverträdelser inte inhämtas. Det är inte förenligt med

GDPR. Eftersom Region Stockholm redan tillämpar lagreglerade kontroller påverkas rutinerna inte nämnvärt av domen.

Region Stockholm har sedan tidigare tydliga rutiner för att säkra en trygg rekrytering. Vid anställning inom känsliga verksamheter kontrolleras legitimation och behörighet via Socialstyrelsen och IVO, referenser kontrolleras och identitet säkerställs. Vid rekrytering till patientnära arbete inom exempelvis psykiatri, barnsjukvård, LSS-verksamhet och missbruksvård görs utdrag från belastnings- och misstankeregistren i enlighet med lag.

För säkerhetsklassade tjänster gäller särskilda krav enligt säkerhetsskyddslagen, vilket bland annat innebär bedömning av lojalitet, pålitlighet och sårbarheter. Detta är en viktig del i att förebygga allvarliga säkerhetsrisker. Även i våra avtal med leverantörer ställs krav på att personalsäkerhetsåtgärder ska genomföras. På så sätt gäller höga krav oavsett om personalen är anställd av regionen direkt eller via en extern vårdgivare.

Bakgrundskontroller är en viktig del av en trygg rekryteringsprocess – men de är bara en av flera komponenter. De kontroller som är tillåtna enligt lag och redan tillämpas inom Region Stockholm bedöms vara tillräckliga för att värna tryggheten. Bedömningen är därför att risken inte ökar så länge lagstiftningen efterlevs och regionen fortsätter att arbeta med kvalitetssäkrad rekrytering och säkerhetsprövningar där det är aktuellt. Det är också viktigt att komma ihåg att bakgrundskontroller bara ger en ögonblicksbild vid en viss tidpunkt. Därför är det avgörande att hela rekryteringskedjan – från urval till referenstagning och introduktion – håller hög kvalitet. Vi ser också till att följa upp personalens arbete kontinuerligt inom ramen för arbetsgivaransvaret.

Region Stockholm arbetar aktivt med att utveckla rekryterings- och introduktionsprocesser. Bland annat pågår ett arbete med att digitalisera on-boardingprocessen, vilket innebär att vissa kontroller t ex mot HOSP och folkbokföringen kan automatiseras för att höja kvaliteten ytterligare.

Region Stockholm följer också det pågående lagstiftningsarbetet kring den kommande lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare som bygger på det europeiska CER-direktivet. Enligt det förslaget kan nya krav införas på identitetskontroller och registerutdrag även i befattningar som inte tidigare omfattats av säkerhetsprövning. Region Stockholm följer även utfallet av de två aktuella utredningar som finns på området, DS 2024:24 och SOU 2024:88. Men oavsett hur rättsläget utvecklas framöver kommer Region Stockholm att fortsätta arbeta för hög patientsäkerhet, rättssäkra rekryteringar och ett tryggt arbetsklimat för alla medarbetare.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 4 juni 2025

Robert Johansson